Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 22. februára 2022 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná politika v oblasti azylu – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 33 ods. 2 písm. a) – Neprípustnosť žiadosti o medzinárodnú ochranu, podanej v členskom štáte štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorému bolo priznané postavenie utečenca v inom členskom štáte, zatiaľ čo maloleté dieťa tohto štátneho príslušníka, ktoré má postavenie osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu, sa zdržiava v prvom členskom štáte – Charta základných práv Európskej únie – Článok 7 – Právo na rešpektovanie rodinného života – Článok 24 – Najlepší záujem dieťaťa – Neexistencia porušenia článkov 7 a 24 Charty základných práv z dôvodu neprípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu – Smernica 2011/95/EÚ – Článok 23 ods. 2 – Povinnosť členských štátov zabezpečiť zachovanie celistvosti rodiny osôb s postavením medzinárodnej ochrany“

Vo veci C-483/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko) z 30. júna 2020 a doručený Súdnemu dvoru 29. septembra 2020, ktorý súvisí s konaním:

XXXX

proti

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Arabadžiev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, S. Rodin, I. Jarukaitis a J. Passer (spravodajca), sudcovia J.-C. Bonichot, M. Safjan, F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi a A. Kumin,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– belgická vláda, v zastúpení: M. Jacobs, M. Van Regemorter a C. Pochet, splnomocnené zástupkyne,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci W. Ferrante, avvocato dello Stato,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Azéma a L. Grønfeldt, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. septembra 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 18 a 24 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), článkov 2, 20, 23 a 31 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9), ako aj článku 25 ods. 6 a článku 33 ods. 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi XXXX a Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Generálny komisár pre utečencov a osoby bez štátnej príslušnosti, Belgicko, ďalej len „CGRA“) vo veci zamietnutia žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej v Belgicku.

Právny rámec

Medzinárodné právo

3 Článok 1 časť A ods. 2 Dohovoru o právnom postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], zmeneného Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov prijatým v New Yorku 31. januára 1967 (ďalej len „Ženevský dohovor“), uvádza:

„Na účely tohto [Ženevského dohovoru] sa pojem ‚utečenec‘ vzťahuje na ktorúkoľvek osobu, ktorá:

…

2. … sa nachádza mimo svojho štátu a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu svojho štátu; alebo na osobu bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu v dôsledku týchto udalostí a ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť.

V prípade osoby, ktorá má niekoľko štátnych občianstiev, sa pojem ‚štát, ktorého štátne občianstvo má', vzťahuje na všetky štáty, ktorých je štátnym občanom; žiadna osoba sa však nebude považovať za zbavenú ochrany štátu, ktorého štátne občianstvo má, ak sa bez závažného dôvodu založeného na oprávnených obavách vzdala ochrany jedného zo štátov, ktorých je štátnym občanom."

Právo Únie

Smernica 2011/95

4 Odôvodnenia 8, 9, 12, 18 a 39 smernice 2011/95 stanovujú:

„(8) Európska rada v Európskom pakte o prisťahovalectve a azyle, ktorý bol prijatý 15. a 16. októbra 2008, poukázala na skutočnosť, že medzi členskými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely v poskytovaní ochrany, a vyzvala na prijatie nových iniciatív vrátane návrhu na vytvorenie jednotného azylového konania so spoločnými zárukami s cieľom zavŕšiť budovanie spoločného európskeho azylového systému stanoveného v Haagskom programe, a poskytnúť tak vyššiu úroveň ochrany.

(9) V Štokholmskom programe Európska rada zopakovala svoj záväzok vytvoriť najneskôr do roku 2012 spoločný priestor ochrany a solidarity založený na spoločnom konaní o azyle a jednotnom postavení pre osoby pod medzinárodnou ochranou v súlade s článkom 78 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

…

(12) Hlavným cieľom tejto smernice je na jednej strane zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá pre identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, a na druhej strane zaistiť, aby bola k dispozícii minimálna úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch.

…

(18) Pri vykonávaní tejto smernice by členské štáty mali zohľadňovať hlavne ‚najlepší záujem dieťaťa' v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989. Pri posudzovaní najlepších záujmov dieťaťa by členské štáty mali riadne zohľadňovať najmä zásadu celistvosti rodiny, prospechu a sociálneho rozvoja maloletej osoby, hľadiská ochrany a bezpečnosti a názory maloletej osoby v súlade s jej vekom a zrelosťou.

…

(39) Pri reagovaní na výzvu štokholmského programu týkajúcu sa zavedenia jednotného postavenia utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a s výnimkou odchýlok, ktoré sú nevyhnutné a objektívne odôvodnené, by sa mali osobám s postavením doplnkovej ochrany poskytnúť rovnaké práva a výhody, aké majú utečenci podľa tejto smernice, a mali by byť viazané na rovnaké podmienky oprávnenosti."

5 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenia pojmov“, uvádza:

„Na účely tejto smernice platia tieto vymedzenia pojmov:

…

j) ‚rodinní príslušníci‘ sú, pokiaľ už rodina existovala v krajine pôvodu, títo rodinní príslušníci osoby s postavením medzinárodnej ochrany, ktorí sú prítomní v tom istom členskom štáte, pokiaľ ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu:

– manželský partner osoby s postavením medzinárodnej ochrany alebo jej nezosobášený partner v stabilnom vzťahu tam, kde právo alebo vnútroštátne postupy dotknutého členského štátu zaobchádzajú s nezosobášenými dvojicami spôsobom porovnateľným so zosobášenými dvojicami podľa svojho práva týkajúceho sa štátnych príslušníkov tretej krajiny,

– maloleté deti dvojíc uvedených v prvej zarážke alebo osoby s postavením medzinárodnej ochrany pod podmienkou, že sú nezosobášené, a bez ohľadu na to, či sa narodili v manželskom zväzku alebo mimo neho, alebo boli adoptované, ako je vymedzené podľa vnútroštátneho práva,

– otec, matka alebo iný dospelý, ktorý je zodpovedný za osobu s postavením medzinárodnej ochrany zo zákona alebo podľa vnútroštátnych postupov dotknutého členského štátu, ak je táto osoba maloletá a nezosobášená;

…“

6 Kapitola VII smernice 2011/95 s názvom „Obsah medzinárodnej ochrany“ obsahuje články 20 až 35 tejto smernice.

7 Článok 20 tejto smernice s názvom „Všeobecné pravidlá“ v odseku 5 stanovuje:

„Pri vykonávaní ustanovení tejto kapitoly, ktorá zahŕňa maloleté osoby, sa zohľadňuje predovšetkým najlepší záujem dieťaťa.“

8 Článok 23 uvedenej smernice s názvom „Zachovanie celistvosti rodiny“ stanovuje:

„1. Členské štáty zaistia, aby sa zachovala celistvosť rodiny.

2. Členské štáty zaistia, aby rodinní príslušníci osoby s postavením medzinárodnej ochrany, ktorí nie sú jednotlivo oprávnení na takúto ochranu, boli oprávnení požadovať výhody uvedené v článkoch 24 až 35 v súlade s vnútroštátnymi postupmi, pokiaľ je to zlučiteľné s ich osobným právnym postavením rodinného príslušníka.

3. Odseky 1 a 2 nie sú uplatniteľné v prípade, keď rodinný príslušník je alebo by bol vylúčený z medzinárodnej ochrany podľa kapitol III a V.

4. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 môžu členské štáty odmietnuť, znížiť alebo zrušiť výhody uvedené v tomto dokumente z dôvodov vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.

5. Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa tento článok uplatňuje aj na ostatných blízkych príbuzných, ktorí žili spolu ako súčasť rodiny v čase opustenia krajiny pôvodu a ktorí boli v tom čase celkom alebo podstatne závislí od osoby s postavením medzinárodnej ochrany.“

Smernica 2013/32

9 Podľa odôvodnenia 43 smernice 2013/32:

„Členské štáty by mali posúdiť všetky žiadosti z vecnej stránky, t. j. posúdiť, či je daný žiadateľ oprávnený na medzinárodnú ochranu v súlade so smernicou 2011/95/EÚ, pokiaľ táto smernica neustanovuje inak, najmä tam, kde možno odôvodnene predpokladať, že by iná krajina vykonala posúdenie alebo poskytla dostatočnú ochranu. Členské štáty by najmä nemali byť povinné posúdiť vecnú stránku žiadosti o medzinárodnú ochranu, ak prvá krajina azylu priznala žiadateľovi postavenie utečenca alebo inú dostatočnú ochranu a žiadateľ bude prijatý späť do uvedenej krajiny.“

10 Článok 33 tejto smernice s názvom „Neprípustné žiadosti“ stanovuje:

„1. Okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neposudzuje v súlade s nariadením [Európskeho parlamentu a Rady] (EÚ) č. 604/2013 [z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31)], od členských štátov sa nevyžaduje, aby posudzovali, či žiadateľ spĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95/EÚ v prípade, že sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku.

2. Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak:

a) iný členský štát poskytol medzinárodnú ochranu;

…“

Belgické právo

11 Článok 57/6 ods. 3 prvý pododsek loi du 15 décembre 1980 sur l’accès au territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers (zákon z 15. decembra 1980 o vstupe na územie, pobyte, usadení sa a vyhosťovaní cudzincov) (*Moniteur belge* z 31. decembra 1980, s. 14584), ktorým sa preberá článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, znie:

„[CGRA] môže vyhlásiť žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, pokiaľ

…

3° žiadateľovi už bola priznaná medzinárodná ochrana v inom členskom štáte Európskej únie;

…“

Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 Žalobca vo veci samej, ktorý 1. decembra 2015 získal v Rakúsku postavenie utečenca, sa začiatkom roka 2016 presťahoval do Belgicka, aby sa tam pripojil k svojim dvom dcéram, z ktorých jedna je maloletá. Dňa 14. decembra 2016 im bola v Belgicku priznaná doplnková ochrana. Belgické kráľovstvo uznalo žalobcovi rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu, avšak dotknutá osoba nemá v tomto štáte právo na pobyt.

13 Dňa 14. júna 2018 podal žalobca vo veci samej žiadosť o medzinárodnú ochranu v Belgicku. Dňa 11. februára 2019 CGRA túto žiadosť zamietol ako neprípustnú na základe článku 57/6 ods. 3 prvého pododseku bodu 3 zákona z 15. decembra 1980 o vstupe na územie, pobyte, usadení sa a vyhosťovaní cudzincov z dôvodu, že dotknutej osobe už bola priznaná medzinárodná ochrana v inom členskom štáte.

14 Rozsudkom z 8. mája 2019 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) zamietla žalobu podanú žalobcom vo veci samej proti tomuto rozhodnutiu.

15 Žalobca vo veci samej podal 21. mája 2019 kasačný opravný prostriedok proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Tvrdí, že rešpektovanie zásady celistvosti rodiny a zásady sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa za okolností vo veci samej bráni tomu, aby Belgické kráľovstvo využilo svoju možnosť vyhlásiť jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú. Spresňuje, že okolnosť, že mu bolo v inom členskom štáte priznané postavenie utečenca, nebráni tomu, aby sa proti uvedenému rozhodnutiu mohol dovolávať zásady celistvosti rodiny, keďže toto postavenie mu neumožňuje žiť so svojím maloletým dieťaťom v členskom štáte, v ktorom toto dieťa získalo doplnkovú ochranu.

16 Podľa CGRA sa zásada celistvosti rodiny v prejednávanej veci neuplatní, pretože žalobca vo veci samej nie je zbavený ochrany, tak ako ani jeho dcéry. Okrem toho samotný najlepší záujem dieťaťa nemôže odôvodniť prípustnosť žiadosti o ochranu.

17 Vnútroštátny súd sa pýta, či za okolností, v ktorých sa poukazuje na zásady celistvosti rodiny a sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa, sa má právo Únie vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát využil možnosť, ktorá je stanovená v článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, vyhlásiť žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú.

18 Za týchto podmienok Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bráni právo [Únie], predovšetkým články 18 a 24 [Charty], články 2, 20, 23 a 31 smernice [2011/95] a článok 25 ods. 6 smernice [2013/32] tomu, aby pri výkone svojho oprávnenia podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice [2013/32] členský štát zamietol žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú z dôvodu, že ochranu už poskytol iný členský štát, pokiaľ je žiadateľom otec maloletého dieťaťa bez sprievodu, ktoré získalo ochranu v prvom členskom štáte, pokiaľ je pre dieťa jediným prítomným príbuzným z užšej rodiny, ktorý s ním žije a ktorému bol týmto štátom priznaný výkon rodičovských práv k dieťaťu? Nevyžaduje naopak zásada celistvosti rodiny a zásada sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa, aby bola tomuto rodičovi poskytnutá ochrana štátom, v ktorom jeho dieťa získalo ochranu?“

Konanie na Súdnom dvore

19 Listom z 10. decembra 2020 belgická vláda na jednej strane informovala Súdny dvor o tom, že žalobca vo veci samej podal 4. novembra 2020 novú žiadosť o medzinárodnú ochranu, a na druhej strane Súdnemu dvoru oznámila svoje pochybnosti, pokiaľ ide o relevantnosť pokračovania v prejudiciálnom konaní za týchto okolností.

20 V nadväznosti na túto informáciu kancelária Súdneho dvora listom z 20. januára 2021 požiadala vnútroštátny súd o jeho pripomienky v tejto súvislosti.

21 Listom z 11. februára 2021 vnútroštátny súd informoval Súdny dvor o svojom želaní pokračovať v prejudiciálnom konaní.

O prejudiciálnej otázke

22 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 v spojení s článkom 7 a článkom 24 ods. 2 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát využil možnosť vyplývajúcu z tohto ustanovenia zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú z dôvodu, že žiadateľovi už bolo priznané postavenie utečenca v inom členskom štáte, pokiaľ je týmto žiadateľom otec maloletého dieťaťa bez sprievodu, ktoré získalo doplnkovú ochranu v prvom členskom štáte, pokiaľ je pre dieťa jediným prítomným príbuzným z užšej rodiny, ktorý žije s týmto dieťaťom a ktorému bol uvedeným členským štátom priznaný výkon rodičovských práv k dieťaťu.

23 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 33 ods. 1 smernice 2013/32 sa okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neposudzuje podľa nariadenia č. 604/2013, od členských štátov nevyžaduje, aby posudzovali, či žiadateľ spĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95, pokiaľ sa žiadosť považuje podľa tohto článku za neprípustnú. Článok 33 ods. 2 smernice 2013/32 taxatívne vymenúva situácie, v ktorých členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú [rozsudok z 19. marca 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, bod 29 a citovaná judikatúra]. Medzi tieto situácie patrí situácia uvedená v písmene a) tohto posledného uvedeného ustanovenia, keď iný členský štát už poskytol medzinárodnú ochranu.

24 Zo samotného znenia článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 tak vyplýva, že členské štáty nie sú povinné posudzovať, či žiadateľ spĺňa podmienky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95, ak takúto ochranu už poskytol iný členský štát.

25 Tento výklad navyše zodpovedá cieľu článku 33 ods. 2 smernice 2013/32, ktorým je, ako už Súdny dvor rozhodol, zmierniť povinnosť zodpovedného členského štátu posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu vymedzením prípadov, v ktorých sa takáto žiadosť považuje za neprípustnú [rozsudok z 19. marca 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, bod 30 a citovaná judikatúra].

26 Vnútroštátny súd sa však pýta na prípadnú existenciu výnimiek z možnosti, ktorú majú členské štáty podľa tohto ustanovenia, a to neposudzovať, či žiadateľ spĺňa podmienky požadované na priznanie medzinárodnej ochrany, pričom tieto výnimky by mohli byť v podstate odôvodnené právom na rešpektovanie rodinného života a potrebou zohľadniť najlepší záujem dieťaťa, ktoré sú zakotvené v článku 7 a článku 24 ods. 2 Charty.

27 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, že právo Únie spočíva na základnom predpoklade, podľa ktorého každý členský štát vyznáva so všetkými ostatnými členskými štátmi určitý súbor spoločných hodnôt, na ktorých je Únia založená, ako je to spresnené v článku 2 ZEÚ, a uznáva, že ostatné členské štáty s ním tieto hodnoty spoločne vyznávajú. Z tohto predpokladu vyplýva a je ním odôvodnená existencia vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi v uznávanie týchto hodnôt, a teda aj v dodržiavanie práva Únie, ktoré tieto hodnoty vykonáva, ako aj v skutočnosť, že ich jednotlivé vnútroštátne právne poriadky sú spôsobilé poskytnúť rovnocennú a účinnú ochranu základných práv uznaných v Charte, najmä v jej článkoch 1 a 4, ktoré zakotvujú jednu zo základných hodnôt Únie a jej členských štátov (rozsudok z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 83, ako aj citovaná judikatúra), a to ľudskú dôstojnosť, ktorá zahŕňa najmä zákaz neľudského a ponižujúceho zaobchádzania.

28 Zásada vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi má v práve Únie zásadný význam, najmä pokiaľ ide o priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý Únia tvorí a ktorý v súlade s článkom 67 ods. 2 ZFEÚ zabezpečuje absenciu kontrol osôb na vnútorných hraniciach a tvorí spoločnú politiku v oblasti azylu, prisťahovalectva a kontroly vonkajších hraníc, ktorá sa zakladá na solidarite medzi členskými štátmi a ktorá je spravodlivá voči štátnym príslušníkom tretích krajín. V tejto oblasti zásada vzájomnej dôvery ukladá každému z týchto štátov, aby vychádzal z toho, že okrem výnimočných okolností všetky ostatné členské štáty dodržujú právo Únie a najmä základné práva týmto právom uznané (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 84, ako aj citovanú judikatúru).

29 Preto sa v rámci spoločného európskeho azylového systému musí uplatniť domnienka, že zaobchádzanie s osobami požívajúcimi medzinárodnú ochranu v každom členskom štáte je v súlade s požiadavkami Charty, Ženevského dohovoru, ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950. Platí to najmä pri uplatnení článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, ktorý je v rámci spoločného azylového konania zavedeného touto smernicou vyjadrením zásady vzájomnej dôvery (rozsudok z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 85, ako aj citovaná judikatúra).

30 Nemožno však vylúčiť, že fungovanie tohto systému sa bude v praxi stretávať s veľkými ťažkosťami v konkrétnom členskom štáte, spôsobujúcimi vážne riziko, že sa so žiadateľmi o azyl v tomto členskom štáte bude zaobchádzať spôsobom nezlučiteľným s ich základnými právami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 86, ako aj citovanú judikatúru).

31 Z bodov 29 a 30 tohto rozsudku vyplýva, že orgány členského štátu nemôžu využiť možnosť, ktorú im poskytuje článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, ak na základe objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií a s ohľadom na štandard ochrany základných práv zaručený právom Únie dospeli k záveru, že v členskom štáte, v ktorom štátny príslušník tretej krajiny už požíva medzinárodnú ochranu, existujú systémové alebo všeobecné zlyhania, ktoré sa týkajú niektorých skupín osôb, a že vzhľadom na tieto zlyhania existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že štátny príslušník tretej krajiny bude vystavený reálnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. marca 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, body 85 až 90, ako aj z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 92).

32 Článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 naopak nebráni tomu, aby členský štát využil možnosť ponúkanú týmto ustanovením zamietnuť žiadosť o priznanie postavenia utečenca ako neprípustnú z dôvodu, že žiadateľovi už bola priznaná medzinárodná ochrana iným členským štátom, ak ho predvídateľné životné podmienky, ktorým bude tento žiadateľ vystavený ako osoba požívajúca medzinárodnú ochranu v tomto inom členskom štáte, nevystavujú vážnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty. Okolnosť, že osoby požívajúce takúto ochranu nedostávajú v uvedenom členskom štáte žiadne peňažné dávky na pokrytie životných potrieb alebo takéto dávky síce dostávajú, no ich výška je podstatne nižšia, než je výška takýchto dávok v iných členských štátoch, avšak nezaobchádza sa s nimi inak ako so štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu, neumožňuje konštatovať porušenie tohto článku 4, pokiaľ sa žiadateľ z dôvodu svojej osobitnej zraniteľnosti a nezávisle od svojej vôle a svojho osobného výberu nenachádza v situácii ťažkej materiálnej deprivácie, ktorá by mu neumožňovala uspokojenie jeho najzákladnejších potrieb, ako sú napríklad jedenie, umývanie sa a bývanie, a poškodzovala by jeho telesné alebo duševné zdravie alebo by ho uviedla do stavu poníženia nezlučiteľného s ľudskou dôstojnosťou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, body 89, 90 a 101).

33 V prejednávanej veci a s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, ktorý má ako jediný právomoc rozhodnúť o skutkových okolnostiach veci samej, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva, že by to tak mohlo byť v prípade životných podmienok žalobcu vo veci samej v Rakúsku. Bez toho, aby bolo dotknuté takéto overenie, zo všetkých skutočností uvedených v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, skôr vyplýva, že žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú žalobca vo veci samej podal v Belgicku, nie je motivovaná potrebou medzinárodnej ochrany ako takej, ktorá je už zabezpečená v Rakúsku, ale jeho želaním zabezpečiť si v Belgicku celistvosť rodiny.

34 Situácia žalobcu vo veci samej preto nie je taká, aby členským štátom v súlade s judikatúrou vyplývajúcou z rozsudku z 19. marca 2019, Ibrahim a i. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219), ukladala, aby výnimočne nevyužili možnosť, ktorú majú podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú.

35 V druhom rade však treba určiť, či článok 7 a článok 24 ods. 2 Charty bránia tomu, aby sa za podmienok uvedených v bode 22 tohto rozsudku uplatnila možnosť, ktorú členskému štátu poskytuje článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú z dôvodu, že žiadateľovi už takúto ochranu poskytol iný členský štát.

36 Porušenie ustanovenia práva Únie priznávajúce osobám požívajúcim medzinárodnú ochranu hmotné právo, ktoré nemá za následok porušenie článku 4 Charty, aj keby bolo preukázané, nebráni členským štátom využiť možnosť, ktorú im poskytuje článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 92). V tejto súvislosti na rozdiel od ochrany pred neľudským a ponižujúcim zaobchádzaním zakotvenej v článku 4 Charty, práva zaručené článkami 7 a 24 Charty nemajú absolútnu povahu, a preto môžu podliehať obmedzeniam za podmienok stanovených v článku 52 ods. 1 Charty.

37 Takýto výklad totiž umožňuje zabezpečiť dodržiavanie zásady vzájomnej dôvery, na ktorej je založený európsky azylový systém a ktorú tento článok 33 ods. 2 písm. a) konkretizuje, ako bolo zdôraznené v bode 29 tohto rozsudku.

38 Vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd navyše tiež odkazuje na článok 23 smernice 2011/95 a najmä na jeho odsek 2.

39 Hoci toto ustanovenie nestanovuje takéto odvodené rozšírenie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou na rodinných príslušníkov osoby, ktorej bolo toto postavenie priznané, takže v prejednávanej veci okolnosť, že obe dcéry žalobcu vo veci samej požívajú doplnkovú ochranu, neznamená, že by mal z tohto jediného dôvodu na tomto základe požívať medzinárodnú ochranu v tom istom členskom štáte aj on, uvedené ustanovenie členským štátom výslovne ukladá povinnosť zabezpečiť zachovanie celistvosti rodiny tým, že stanovia niekoľko výhod pre rodinných príslušníkov osoby, ktorá požíva medzinárodnú ochranu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2021, Bundesrepublik Deutschland (Zachovanie celistvosti rodiny), C-91/20, EU:C:2021:898, bod 36 a citovanú judikatúru]. Priznanie uvedených výhod, ktoré sú uvedené v článkoch 24 až 35 smernice 2011/95 a medzi ktorými sa nachádza najmä právo na pobyt, vyžaduje splnenie troch podmienok, ktoré sa týkajú po prvé postavenia rodinného príslušníka v zmysle článku 2 písm. j) tejto smernice, po druhé skutočnosti, že individuálne nie sú splnené podmienky potrebné na získanie medzinárodnej ochrany, a po tretie zlučiteľnosti s osobným právnym postavením dotknutého rodinného príslušníka.

40 Po prvé okolnosť, že rodič a jeho maloleté dieťa mali pred zlúčením v členskom štáte, v ktorom je dieťaťu poskytnutá medzinárodná ochrana, oddelené migračné cesty, nebráni tomu, aby bol rodič považovaný za rodinného príslušníka uvedenej oprávnenej osoby v zmysle článku 2 písm. j) smernice 2011/95, pokiaľ sa tento rodič nachádzal na území tohto členského štátu predtým, ako sa rozhodlo o žiadosti o medzinárodnú ochranu jeho dieťaťa [pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, Bundesrepublik Deutschland (Zachovanie celistvosti rodiny), C-768/19, EU:C:2021:709, body 15, 16, 51 a 54].

41 Po druhé vzhľadom na cieľ článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 zabezpečiť zachovanie celistvosti rodiny osôb s postavením medzinárodnej ochrany a okrem toho vzhľadom na skutočnosť, že ustanovenia smernice 2011/95 sa majú vykladať s prihliadnutím na článok 7 a článok 24 ods. 2 a 3 Charty [rozsudok z 9. septembra 2021, Bundesrepublik Deutschland (Zachovanie celistvosti rodiny), C-768/19, EU:C:2021:709, bod 38], treba konštatovať, že štátny príslušník tretej krajiny, ktorého žiadosť o medzinárodnú ochranu je neprípustná, a teda bola zamietnutá v členskom štáte, v ktorom jeho maloleté dieťa požíva medzinárodnú ochranu, z dôvodu postavenia utečenca, ktorú má v inom členskom štáte, nespĺňa individuálne podmienky na priznanie medzinárodnej ochrany v prvom členskom štáte, a tým oprávňuje tento členský štát priznať tomuto štátnemu príslušníkovi výhody uvedené v článkoch 24 až 35 smernice 2011/95.

42 Po tretie podľa článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 však priznanie takýchto výhod musí byť v súlade s právnym postavením dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny.

43 V tejto súvislosti z rozsudku z 9. novembra 2021, Bundesrepublik Deutschland (Zachovanie celistvosti rodiny) (C-91/20, EU:C:2021:898, bod 54), vyplýva, že táto výhrada sa týka posúdenia, či dotknutý štátny príslušník, ktorý je rodinným príslušníkom osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu, nemá v členskom štáte, ktorý poskytol túto medzinárodnú ochranu, právo na lepšie zaobchádzanie, než aké vyplýva z výhod uvedených v článkoch 24 až 35 smernice 2011/95. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa nezdá, že by to tak bolo v prejednávanej veci, keďže priznanie postavenia utečenca v členskom štáte v zásade nepriznáva tomu, kto požíva túto medzinárodnú ochranu, lepšie zaobchádzanie v inom členskom štáte, než je zaobchádzanie vyplývajúce z výhod uvedených v článkoch 24 až 35 smernice 2011/95 v tomto inom členskom štáte.

44 S prihliadnutím na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 v spojení s článkom 7 a článkom 24 ods. 2 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát využil možnosť vyplývajúcu z tohto ustanovenia zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú z dôvodu, že žiadateľovi už bolo priznané postavenie utečenca v inom členskom štáte, pokiaľ je týmto žiadateľom otec maloletého dieťaťa bez sprievodu, ktoré získalo doplnkovú ochranu v prvom členskom štáte, avšak bez toho, aby bolo dotknuté uplatnenie článku 23 ods. 2 smernice 2011/95.

O trovách

45 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 33 ods. 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany v spojení s článkom 7 a článkom 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát využil možnosť vyplývajúcu z tohto ustanovenia zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú z dôvodu, že žiadateľovi už bolo priznané postavenie utečenca v inom členskom štáte, pokiaľ je týmto žiadateľom otec maloletého dieťaťa bez sprievodu, ktoré získalo doplnkovú ochranu v prvom členskom štáte, avšak bez toho, aby bolo dotknuté uplatnenie článku 23 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany.

Podpisy